

אוסף סיפורים "שמד"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט: שמואל אייזיקוביץ

Eisikovits1@gmail.com

בהצלחה

סיפר הגאון החסיד המפורסם ר' מרדכי גנוט שליט"א בעל "לוח דבר בעתו" מה שבדידי' הוה עובדא, וכך סיפר :

היה זה בערך לפני כשלושים שנה, באחד מן הימים המובאים בשו"ע שיש להתענות בהם, ולפי שלא חשתי בטוב שמתי את פעמי לאולם שמחות באזור מגורי על מנת לשבור את הצום בסעודת מצוה כל שהיא, והנה בעודי צועד הבחנתי באברך המגיע מולי ותחת בית שחיו אחוז תיק הטו"ת, וכאשר חלף על פני אמרתי לו שלום והחזיר לי שלום ואז הוספתי ואמרתי לו "בהצלחה". אין בידי הסבר למה איחלתי לו "בהצלחה", ולא התכוונתי גם למשהו מיוחד, אלא זאת, שתהיה לו הצלחה בכל מה שעושה. כמובן שלאחר מעשה לא עלה ולא בא בזיכרוני ה"מפגש" הקצר וחסר המשמעות, לכאורה.

עברו מאז שבע שנים, ובאחד משיעורי, הנני פוגש באברך שאינני מכירו, הוא ניגש אלי ואומר לי שעליו רובץ "חוב" של הכרת הטוב מיוחדת כלפיי מזה שבע שנים, ועדיין לא פרעו. נסיתי לשחזר בזיכרוני מתי נפגשתי עם האברך הלז, אך לא הצלחתי להעלות בזיכרוני כל מעשה שיכול להתקשר אולי בעקיפין ביני לאברך זה. הוא לא התייאש וניסה לעורר את זכרוני ושאל אם אני זוכר ש"לפני שבע שנים פגשת אותי ברחוב פלוני ואמרת לי שלום ואף איחלת לי 'בהצלחה'?!". אך אינני נזכר ... אז פצה האברך את פיו והחל לגולל בפני את כל מה שעבר עליו באותו יום, וכך סיפר:

עד זמן קצר לפני אותו היום שפגשת בי, הייתה לי עבודה מסודרת, אולם ימים אחדים לפני כן פוטרתי מעבודתי. כמובן, התחלתי לחפש עבודה להביא טרף לביתי. יגעתני ומצאתי, וקבעתי פגישה לראיון עבודה, אך לאחר ימים אחדים מאותה פגישה קבלתי תשובה "אנו מתנצלים, אך מסיבות שונות לא התקבלת למשרה". בצער רב פניתי למקומות נוספים אך כמעשהו בראשונה כך מעשהו בשנייה... כבר הייתי שבור לגמרי ...

יום לפני פגישתנו האקראית, הבחנתי במודעה נוספת על מקום עבודה שיכול להתאים לי מאוד, אך אצלי כבר היה הדבר ברור "יש לי מזל של 'שליימזל' ואיש אינו חפץ בי", ומתוך ייאוש ודכדוך עמוק החלטתי שאינני הולך לראיון, ובליט ברירה השלמתי כבר עם מצבי העגום. וכך, באותו מצב ירוד עד עמקי נשמת, מצאת אותי והארתי לי פנים בהקדמת "שלום". ראשית, היה זה כמים קרים על נפש עייפה ממש, ושנית, הוספת ואחלת "ב ה צ ל ח ה", ובו – ברגע גמלה בלבי החלטה לנסות שוב, ולגשת לראיון המדובר, וב"ה, זה שבע שנים שאני שם והכל בזכות אותה מלה טובה שהענקת לי בהשגחה פרטית – עד כאן סיפר אותו אברך.

כמובן שלא שיערתני ולא תיארתי בשעת מעשה אפילו לרגע שאני מציל כאן משפחה שלימה מחיי דחק, אך מעשה שהיה כך היה, ונמצינו למדים מהי כוחה של מלה טובה, ומכלל הן אתה שומע לאו, כי אנשים יכולים להעיד על מלה אחת שנאמרה שלא במקומה והרסה את חייהם, כי באפם הרגו איש, רח"ל.

גמ"ח [מתוך 'מוסף יתד נאמן'-הרב ב. הלחמי-סוכות תש"פ]

למרות שקשה לתאר את מגוון הגמ"חים הקיימים כיום בכל רחבי ארץ הקודש, אבל מה שברור הוא שאותם גמ"חים מצילים רבבות משפחות ממצב של קושי ומחסור. אחד מהוותיקים שבהם הוא הגמ"ח המפורסם בירושלים, גמ"ח 'אהבת חסד' הקיים בואכה ישיבת מיר - מפעל חסד ענק שכל כולו בנוי מכספי אברכים ונדיבים המפקידים כספם בביטחון ובשמחה בגמ"ח.

מנהל הגמ"ח הרב הלל קופרמן שליט"א מספר: "אברך, תלמיד ישיבת מיר, קיבל מתנות לחתונה ונשאר בידו סכום של 4,000 דולר. הוא הפקיד אותם בבנק וקיבל עבורם 250 דולר כרווח שנתי. כאברך בן תורה ייסר אותו מצפונו. הוא רואה כל כך הרבה אנשים דחוקים וסובלים שאי אפשר להתעלם מסבלם. הזוג הצעיר החל להסתפק האם מחובתם להשאיר כסף זה בבנק כדי לסייע בפרנסתם הדחוקה, או שמא עליהם להלוות סכום זה לנצרכים.

כששוחחתי אתם אמרתי להם, שבמידה ויפקידו את הכסף בגמ"ח אין ספק כי ברכת ה' בוודאי תהיה גדולה יותר מ־250 דולר שנתיים. ההחלטה לא הייתה קלה. הם חונכו שאסור לסמוך על הנס, אך לבסוף החליטו שעליהם לבטוח בה' ולוותר על ההכנסה מן הבנק ולהפקיד את הכסף בגמ"ח. האשה עסקה מעט בהוראת ציור לילדי בית הספר. מאז נישואיהם היא ארגנה חוגים לציור, אך ללא הצלחה גדולה. והנה, נכנסה ההפקדה בגמ"ח 'לפעולה'... ושבוע לאחר ההפקדה חזר אלי אותו אברך וסיפר בהתרגשות רבה: "ראינו בחוש סייעתא דשמיא! למחרת ההפקדה בגמ"ח הלכה אשתי עוד פעם לאחד מבתי הספר הידועים, למרות העובדה שפעמים רבות פנתה אליו ונדחתה. היא חילקה פעם נוספת לילדות דפי פרסום על חוג לציור שהיא מקיימת, ותוך ימים ספורים התארגנו כמה קבוצות מבית ספר זה. ההכנסה שנוספה לה מחוגים אלו הייתה לא רק 250 דולר לשנה כי אם 400 דולר לחודש". "...ויש לסיפור המשך.

לאברך הזה יש אחות - נערה שסיימה לימודיה בסמינר ועדיין לא מצאה זיווגה. היו לה מילויי מקום מעטים, אך רוב הזמן הייתה מובטלת. היא ראתה את התלהבות אחיה מן השינוי הדרמטי שחל אצלו מאז הפקיד את כספו בגמ"ח, ואחרי שהתגברה על חשדנותה הפקידה בגמ"ח את הסכום הלא גדול שהיה לה באמתחתה, ליום בו תינשא אי"ה. וממש לא ייאמן, או שמא ייאמן וייאמן... למחרת מתקשרת אליה מנהלת בית הספר ומבקשת ממנה שתי בקשות: שתמלא את מקום המחנכת בכיתה ח' למשך שלושה חדשים, ובנוסף - שתהיה אחראית בבית הספר לכל פעילות שעות הפנאי". "...!

לפני שנים מספר, אחד מידידי שפרנסתו ב"ה טובה החזיק הפקדה יפה בגמ"ח. הוא סיפר לי שהציעו לו לקנות בכסף זה דירה בפרויקט חדש כדי שיקל עליו בעתיד לחתן את ילדיו. עוררתי אותו שמכיוון שכל כך הרבה יהודים נמצאים במצוקה כספית, אולי ראוי יותר להשקיע בגמילות חסדים. החליט האברך שראוי לשאול על כך שאלת חכם. הוא ניגש למורו ורבו מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל, הציג את השאלה בפניו וכך השיב לו מרן זצוק"ל: "אם רצונך להשקיע את כספך בדירה מותר לך. אך לו לקולי תשמע, תשקיע הכל בגמ"ח". והוסיף ואמר לו: "כל הרווחים שחשבת לקבל - תקבל יותר". הוסיף האברך לשאול: "ומה עם תכניות החיסכון שיש לי בבנק, אולי מחובת ההשתדלות כלפי הילדים שלי שאיר אותם בבנק.?! ענה לו מרן הגרש"ז זצוק"ל: "אדרבה, דווקא מצד ההשתדלות תשבור אותם ותפקיד אותם בגמ"ח. תשאיר לקב"ה לדאוג לכלכל אותך בדרך שהוא רוצה, ואל תשקיע בשום דבר אחר חוץ מצדקה". ואני מכיר גם את סופו של הסיפור. אברך זה נהג כעצת מרן זצוק"ל, השאיר את כספו בגמ"ח, ואף הוסיף לכך גם את כספי תכנית החיסכון שלו. נכון להיום, יש לו יותר מפי חמישה בפיקדונות בגמ"ח... פגשתי אותו בזמן האחרון, והוא אמר לי שהידידים שלו שהשקיעו בדירה בפרויקט הרוויחו אך מעט, והוא ב"ה נתקיימה בו ברכת ה' כפי שאמר לו רבו זצוק"ל, וזכה לאלפי מצוות וגם להצלחה כלכלית.

והנה עוד סיפור: "יהודי ת"ח מחנך ומרביץ תורה התקשר אלי וסיפר שקרא כתבה על הגמ"ח ויש לו סכום נכבד בבנק, והוא ורעייתו מבקשים להיפגש עמי ולהתוודע לפעולות הגמ"ח מקרוב. בפגישה הם התעניינו ושאלו שאלות הגיוניות וענייניות על הגמ"ח, והחליטו להפקיד את הסכום שבידם בגמ"ח. מכיוון שהם פחדו להסתובב עם סכום כזה ברחוב, ביקשו ממני להיפגש בבנק". ביום הפגישה קיבלתי טלפון שאין צורך לבוא לבנק, הכסף בביתם. שאלתי את הבעל: 'מה גרם לך לא לפחד?'. ענה לי: "לימדתי היום בשיעור את הגמרא ששלוחי מצוה אינם ניזוקים, וחשבתי בלבי: הרי כוונתי היא למצווה ואין לי מה לפחד". הוא גם נתן הוראה לשחרר כספים מופקדים בתכניות בבנק והפקידם בגמ"ח. אחרי תקופה לא ארוכה התקשר אלי ובישר לי שב"ה זכה לארס את בנו בשעטור"מ, והחתונה בתאריך פלוני ובמקום פלוני והוא ישמח לראותי. כשהגעתי לחתונה הוא קיבל את פניי בשמחה ובמאור פנים משל הייתי מחותן ראשי. הייתי מופתע. 'מה לשמחה גדולה זו בראותו את פניי'. הוא משך אותי החוצה מן האולם וסיפר לי בהתרגשות את הסיפור הבא:

"בני זה, החתן דנון, אף שהוא בחור מצטיין התקשה בשידוכים. לפני כארבעה חודשים הזדמנה לידי כתבה על הגמ"ח שלכם. חשבתי בלבי: בכספת בבנק מונח לי סכום כסף נכבד, וגם בתכניות חסכון. אני ואשתי מרבים להתפלל שהקב"ה יעשה עמנו חסד שנזכה לראות בחופת בנו זה. האמנו שאם נעשה מעשה וניתן את כספנו להיטיב עם אנשים רבים, גם הקב"ה יגמול עמנו חסד. לא עבר חודש מאז ההפקדה והגיעה לבני הצעה שמצאה חן בעיניו. התפללתי לה' שתי תפילות: א. שנזכה לראות בקרוב בנישואי בנו. ב. שנוכל להמשיך להפקיד כסף זה בגמ"ח, וב"ה שתי התפילות הללו התקבלו. ב"ה היום באת לאחל

מזל טוב בחתונת בני, וגם הסתדרנו עם ההוצאות הכספיות של שידוך זה בלי להוציא את הכסף מהגמ"ח. ברור לי שבזכותכם זכיתי לשמחה זו, ולכן אני כה שמח לקראתך.!"

והסיפורים האמיתיים ממשיכים וזורמים מפיו של הרב קופרמן: "הגיע אלי זוג שבתם בת 22 מחכה לזיווגה. הם ביקשו להפקיד בגמ"ח את הכסף שהכינו עבור נישואיה. אמרתי להם שאני מתלבט האם לקחת הפקדה זו, כי אני מסופק בין טובתם לטובת הגמ"ח. לבסוף אמרתי להם: 'בשבילכם זו אכן טובה גדולה, מפני שהשותפות שלכם עם הגמ"ח תוסיף לכם זכויות רבות מאוד; ומהניסיון ראיתי כמה פעמים שאלו המפקידים בכגון זה, תוך שבועות מספר בעזהשי"ת התבשרו בשורות טובות. אולם לגמ"ח לא מועילות כל כך הפקדות גדולות לתקופות קצרות. אך כיוון שכוונתכם לטובה ואנו חפצים בטובתכם, נזכה אתכם להיות שותפים עמנו.' הם הפקידו את כסף הנדוניה והלכו בצפייה לישועה. כעבור כשישה שבועות מודיעים לי המפקידים המאושרים שהם ניצחו אותי!. ב"ה הבת שלהם התארסה והשידוך שהם עשו מאפשר להם להשאיר את ההפקדה בגמ"ח. שמחתי בשמחתם, ואני מוכן לספוג עוד ניצחונות שכאלו..."

ועוד מעשה ביהודי יקר שהפקיד בגמ"ח, לאחר התלבטויות רבות מאוד, סכום לא גדול. הוא בירר פעם ועוד פעם על יתרונות הגמ"ח, כמה שווה הונו העצמי. בקיצור - מלא דאגות. לאחר זמן כשעקב אחרי פעילות הגמ"ח וראה גם שיכול למשוך את הפקדתו ללא קשיים, הגיע יום אחד והפקיד סכום נוסף גדול יותר. היינו צריכים לשטוף את הידיים אחרי ספירת הכסף, השקיות היו מרופטות ושחורות מאבק! האיש החזיק במשך שנים את כספו בעליית הגג בביתו, משום שלא היה לו מקום אחר לשים את הכסף. ניכר היה שיש לאדם זה עוד הרבה כסף, אך הוא חושש לאמינות הגמ"ח. בדרך כלל אין אנו נותנים מידע על היקף הגמ"ח מטעמים מובנים, אולם כיוון שראינו את התועלת שבדבר לקחנו אותו לשיחה, נתנו לו תמונה על הקרן הקבועה של הגמ"ח ועל הפיקדונות שבאמתחותיו. הוא ראה שהגמ"ח מנוהל בצורה תקינה ויציבה, ויש מספיק כסף בקרן הגמ"ח כדי שלא ניפול. לאחר ימים ספורים הוא הגיע עם סכום נוסף וגדול יותר. הוא הודיע שהסכום ניתן רק לחודשיים, התלבטנו האם לקחת סכום גדול לזמן קצר, ובכל זאת החלטנו לקחת. עברו שנתיים וחצי והאיש לא רק שלא הוציא את כספו, אלא בא להוסיף עוד כסף... יהודי יקר זה אמר לנו, כי מאז ההפקדה חלה ברכה בעסקיו ולא הזדקק לכסף שהפקיד אפילו בזמן שחיתן את בתו וקנה לה דירה. "והחשוב מכל", כך אמר, "בכל השנים הארוכות שהכסף היה מוחבא אצלי, הייתי טרוד בדאגות ובכאבי ראש אולי יבואו 'אורחים' כדי להציץ בעליית הגג... כעת לא זו בלבד שהסיוט התמידי חלף, תחתיו באה תחושה נעימה וחיובית שבכל רגע ורגע נהנה מישהו מכספו, ואני שותף לעשייה כל כך גדולה."

ממשיך הרב הלל ומספר: "המעשה האחרון עוסק ביהודי אמיד שהצעתי לו כמה פעמים שיפקיד בגמ"ח סכום נכבד. בסופו של דבר הוא נעתר לי, והפקיד סכום יפה בגמ"ח. לאחר חמש שנים הגיע אלי במטרה למשוך את כספו: "יש לי הצעה טובה להשקעה בנדל"ן וזקוק אני לכסף המצוי בגמ"ח". כמובן מאליו, השבתי לו את הפיקדון. לא עבר חודש והיהודי

חזר בבהלה וסיפור בפיו: "אני סובל מתסמונת חורף. במשך שנים רבות הייתי נתקף בתחילת כל חורף בכאבי גב, בתעוקות חזה, בשפעת חוזרת פעם אחר פעם ועוד מרעין ביטין. וראה זה פלא, מאז שהפקדתי אצלך את הכסף לפני חמש שנים עברתי חמישה חורפים בלי כאבים. הכל נעלם כלא היה! והנה, לפני חודש אחרי שמשכתי מהגמ"ח את הפיקדון, חזרו כל תחלואי החורף כמקדם." הוא הוציא מתיקו את הסכום שהוציא ואמר: "עשה עמי חסד - קח אותו חזרה לגמ"ח...!"

ההלוויה II (ישראל לביא)

השגחה פרטית מופלאה לה זכה, בעת שעסק בקבורתו של יהודי קשיש שנפטר מקורונה, סיפר הרב דב מוצ'ניק, שליח חב"ד באוקסנארד מקליפורניה.

"היום קברתי אדם לבד, או כך לפחות חשבתי, במהלך 20 השנים האחרונות כרב חב"ד, ערכתי הרבה הלוויות. מספר המשתתפים נע בין מאות לאח בודד שקובר את אחותו, אבל מעולם לא היו לי לווייה שבו רק הייתי אני ואת חפירה".

"יהודי מאוקסנארד שזה עתה נפטר היה בן 92 לאחר שנדבק בנגיף הקורונה, משפחתו מחוץ לעיר לא יכלה להשתתף באופן אישי בגלל מגבלות נסיעה ומחשש להידבקות, הם הצליחו להצטרף רק לוועידת וידיאו והשתתפו בצורה וירטואלית". "עשיתי את כל הדברים המסורתיים, ואמרתי את כל התפילות כרגיל למעט יוצא מן הכלל: 'הקדיש', מאחר ולא ניתן להגיד ללא המניין הנדרש של 10 יהודים, בזמן שהייתי עצוב על זה, התנחמתי בידיעה שזה הכי טוב שאני יכול לעשות בנסיבות הקשות הנוכחיות".

כשנכנסתי לרכב שלי לעזוב את בית העלמין, משהו צץ בראשי, כנראה קול משמים, והחלטתי לנסוע בכיוון ההפוך לחלוטין של היציאה ולכביש שמוביל לחלק חדש של פארק הזיכרון באזור, המקום היה עדיין בבנייה, כשהסתובבתי בעיקול סביב ההר, אני רואה משפחה בצד השני עומדת ליד קברים ונראית מבולבלת, עצרתי, פתחתי את החלון ושאלתי אם הכל בסדר. 'אנחנו צריכים עוד 1 בשביל המניין כדי שנוכל לומר קדיש לאבא שלנו שנפטר...'

הרב מוצ'ניק הצטרף כמובן למניין של בני המשפחה, ואף ביקש מהם להגיע עמו לקבר הטרי, בו נקבר זה עתה יהודי קשיש בן 92. לא רק שעזרתי להם לסיים את התפילות, הם עזרו לי ואמרנו קדיש עבור האיש שקברתי בסמוך דקות ספורות לפני כן. אז אכן ככל הנראה לא הייתי לבד בכל זאת. "א-לוקים מכוון את צעדי האדם, כותב דוד המלך בתהילים.

שום דבר אינו במקרה, כל דבר קורה עם סיבה."

הערב [מתוך 'יחי ראובן-הגדש"פ]

סח הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: אבי ז"ל סיפר לי מעשה נורא שסיפרו בעיירה בילדותו, שבשעת מעשה היה רעש גדול מהסיפור.

בעיירתם התגורר יהודי ירא שמים בעל אמצעים שברשותו חנות כלבו - מכשירי תפירה, מכשירי כתיבה ומעט בגדים. יום אחד נכנס יהודי זר לחנות וביקש ממנו בהלוואה סכום מכובד: חמשת אלפים רובל. אמר לו בעל החנות: "הבא נא 'ערבים' כי איני מכירך". אמר לו הלווה: "כמו שאתה לא מכיר אותי, גם אחרים בעיר אינם מכירים אותי. אני אדם נאמן, אבל אין לי דרך להוכיח לך זאת ואין מי שיחתום לי כאן ערבות." אמר לו: "אם כן עוד יותר גרוע. מה אני יכול לעשות?". "ומה אני יכול לעשות, כאשר אני זקוק מאוד להלוואה", "שאל הלווה בכאב. לאחר מחשבה הוסיף הלווה ושאל את בעל החנות: "האם די לך בערב יחיד" - "כן. אם הוא ידוע, ואם הוא בעל יכולת." "היהודי יצא מהחנות ושב עם שטר חתום, שכתוב עליו: "מלווה ה' חונן דל". נו, האם הוא ערב ידוע? כלום יש לו יכולת...? בעל הבית היה נבוך, התעוררו אצלו ספקות ומחשבות - מה אני עושה עכשיו, האם אני יכול לומר 'לא'? וכי אינני סומך על הקב"ה?! מצד שני, הוא אומר שהקב"ה ערב, הוא אומר... אמר לו בעל הבית: "אתה יודע מה? תמתין לי, תיכף אשוב, אמלך באשתי ומה שהיא תאמר אעשה".

יצא הביתה, סיפר לה את כל הסיפור והעלה את הספק: "לומר כן? לומר לא? מה שתגידי לי אעשה, ושלוש על ישראל". "לכזה ערב אין אפשרות לסרב. תן!", אמרה. שב על עקבותיו ונתן לו את הסכום לשלושה חודשים. הלב דפק לו, הלווה הרי יכול להיעלם מהעיר. הלב דופק, ואת הנעשה אין להשיב...

הגיע יום הפירעון. בדיוק באותו יום בעל הבית לא היה בעיר, הוא נסע למסחר לעיר הבירה ורעייתו עמדה בעסק. והנה נכנס גוי שחור ואמר כי הוא מעוניין לקנות בד לבגד. היא הציגה לו בדים, והוא החל להתווכח: "לא נראה לי, לא טוב, האם אין לכם דוגמה נוספת?". "יש שם משהו למעלה, אבל כבר יצא מהמודה", אמרה בעלת החנות. בכל זאת, תביאי לי מלמעלה, נראה. "הולכת, לוקחת סולם, מטפסת, מביאה, מניחה את החבילה אל השולחן. ו...הופ... הגוי איננו... טוב, לא נורא, ברוך שפטרנו - שילך. אך היא מסתכלת על השולחן... 'א בראך! הוא שכח פה את הארנק... עכשיו כבר יהיה בלגן. הוא יאמר כי היה לו בארנק מיליון רובל ונגנב'. סיפור נורא. היא התחילה להילחץ ולרוץ עם הארנק בבהלה לחפש את הגוי. חיפשה ברחוב הראשי, המשיכה להתרוצץ ימינה ושמאלה והאיש איננו, לא נמצא בשום מקום. היא עוררה סביבה בהלה, הכל שמעו את הסיפור וריחמו עליה. אנשי העיירה סייעו לה לחפש אותו בסמטאות, אך דומה שהאדמה בלעה אותו. מה נעשה? צרה גדולה. בקושי הגיעה הביתה מתוך צער והמתנה לשוב בעלה.

כאשר הגיע, בקושי הצליחה לספר לו את מה שקרה. אמר לה: "תקשיבי, קודם-כל נפתח ונראה כמה יש, אולי באמת יש מיליון? נראה מה קורה." "... היא צעקה: "לא! רק זה לא! נוכל לומר כי לא פתחנו, אנחנו לא יודעים כלום. כי אם פתחנו בוודאי לקחנו". והוא היה סבור לומר: "נפתח ונראה מה יש בו". הוא פותח ורואה שם חמשת אלפים רובל. בדיוק הסכום שהלווה לאותו יהודי.!

מיהר האיש לבית הרב לשאול אותו. הרב היה איש קדוש, והוא הפטיר: "אין כל ספק שה'גוי' הוא אליהו הנביא. הקב"ה היה 'ערב' והוא נשלח להחזיר את כסף ההלוואה. אלא,

מכיוון שהחלטה לתת לא הייתה שלך בעצמך כי אם של אשתך לכן היא זכתה לראותו - את אליהו הנביא. " אחרי הצהרים הגיע הלווה בעצמו וביקש להחזיר את הכסף. אמר לו המלווה: "פעמיים אני לא לוקח... הערב שלך כבר החזיר את החוב!".

הרביעיה (גיליון "קול ברמה" ע"פ הספר "אמונה שלמה)

מסופר על אשה שלא נפקדה במשך שנים רבות בזש"ק, עד שהרופאים התייאשו ממצבה, וקבעו שהיא לא תוכל כבר ללדת. אבל, בני הזוג לא התייאשו, והמשיכו להתפלל ולהתחנן לפני בוראם, והנה יום אחד הם מתבשרים בבשורה הטובה מכל שהאשה מעוברת. בהגיע זמנה ללדת, והנה בבטנה ארבעה עוברים, מה שקוראים אצלנו 'רביעיה'.

לאחר הלידה, התקשו מאוד בני הזוג בכלכלת ביתם. הבעל היה אברך בן תורה, ובמלגה הקטנה שהוא מקבל בכולל בוודאי שאי אפשר היה להחזיק מעתה את הבית, על צרכיו המרובים. למזלם הטוב, ובסיעתא דשמיא, התגלה הדבר לאשה צדיקה שהתברכה בהון רב, והיא הסכימה להגיע אל ביתם של ההורים ולשמוע מה הם צריכים.

האשה העשירה מתדפקת על דלת ביתם של בני הזוג, וכשהיא נכנסת למסדרון ורואה את התמונה התלויה שם – היא נופלת ארצה מתעלפת. מעוררים אותה, והיא שוב מתעלפת. התמונה שתלויה במסדרון היא של אמה של היולדת. לאחר ששבה רוחה של האשה העשירה, שאלו אותה מדוע התרגשה כל כך מתמונה זו, והיא השיבה שמזה עשרות שנים היא מחפשת אחר האשה הזו, ולא מצאה אותה, ועכשיו משראתה שוב את פניה, אבדה את עשתונותיה.

האשה ספרה לבני הזוג על אירוע נורא הוד שהתרחש בהיותה בשואה בימי החנוכה. 4 בנות, ואני בתוכן, החלטנו להדליק נר חנוכה על אפם ועל חמתם של הגרמנים. התגברנו על כל הבעיות, השגנו פתילות מבגדים שקרענו, השגנו שמן מחתיכות מרגרינה שחסכנו מפינו, וגם כלי ליצירת החנוכה. התאספנו במחסן צדדי והדלקנו את הנרות, לפתע הגיח קצין אס. אס. ותפס אותנו על חם. הוא אסר את ארבעתנו, והודיע שמחר בבוקר יוציאו אותנו להריגה בתליה, בפני כל יושבי המחנה. האשה ההיא, שתמונתה תלויה כאן במסדרון, נמנתה גם היא על בנות המחנה, ושלטה באופן פלאי בשבע שפות. ומשראו הגרמנים את כישוריה, החליטו להעסיק אותה בתרגום טקסטים שהיו חשובים להם.

כששמעה האשה שהגרמנים מתכוננים להוציא להורג את 4 חברותיה, הודיעה לגרמנים ש'אם אתם הורגים את הבנות, אני אשלח יד בנפשי!' הגרמנים, שידעו את 'שוויה' של אשה זו, והיו זקוקים לשירותי התרגום שלה, חזרו בהם מהתוכנית השטנית, ושחררו את 4 הבנות. מאז ועד היום, ספרה האשה העשירה שבאה לסייע לבני הזוג, אני מחפשת את האשה הזו שהצילה אותנו מהמוות, ולא מצאתיה. והנה עכשיו ראיתי את תמונתה בפעם הראשונה ולכן התרגשתי כל כך. עכשיו התבררה כבר כל התמונה. אמה של היולדת שהצילה את 4 הבנות על ידי האיום ששיגרה כלפי הנאצים, זכתה עתה ובגלל מסירות הנפש שלה ילדה הבת שלה את הרביעיה. היא מסרה את נפשה, שהרי בגלל

האיום שלה, שהוא עצמו היה יכול להיחשב כהתקוממות, הגרמנים היו יכולים להוציא גם אותה להורג, ולכן נחשב הדבר שמסרה את נפשה, למרות שמן הסתם לא היתה מוציאה את האיום לפועל. ובזכות מסירות הנפש שלה להצלת 4 הבנות, זכתה בתה לארבעה ילדים. ללמדנו, שהקב"ה יחיד שליט בעולמו, וגם כאשר הרופאים קובעים ואומרים את אשר נראה להם, אם הקב"ה רוצה – הכל יכול להשתנות.

יואלי אחד (יקותיאל יהודה גנזל)

את הסיפור הבא שמעתי אמש מפי הרב מוטי בנט מחיפה (בנו של המלחין ואיש נשמת-המוזיקה החסידי-מזוכת הרה"ח ר' חיים בנט). הוא שמע אותו מפי הרה"ג ר' אליעזר יודקובסקי שליט"א – העומד בראשות מפעל 'אנחנו וצאצאינו'. הוא סיפר סיפור שבדידה הוי:

בתקופה מסוימת יצא לו לשהות בבית-חולים מפורסם באחת המדינות הרחוקות באמריקה, לצד קרוב משפחה או ידיד שאושפז שם לצורך טיפולים רפואיים, לא עלינו ולא על דורותינו. מדובר על בית-חולים בגודל של עיר. רחובות שלמים ובניינים לאין-ספור. בתוך רבבות גויים המאושפזים בשלל המחלקות, היו גם יהודים שהגיעו מכל העולם, איש-איש לרופא המומחה אליו הועיד פניו ועל שולחנו הריק כיסו.

בשבת-קודש התקבצו המלווים של החולים היהודים, כדי מניין או שני מניינים, להתפלל יחדיו ולהיוועד יחדיו בשירות ותשבחות. שיר של דביקות לריבון העולמים, רופא כל בשר ומפליא לעשות. בסעודה השלישית, עידן רעווא דרעווין ('שְׁלֵשִׁידֶס' בעגה החסידי) הם ישבו ואחר מהם, חסיד סאטמר שבנו הנער – יואלי שמו – היה מאושפז, מיוסר ולמוד מכאוב, באחת המחלקות הרבות, התבטא בכאב: "ריבוננו של עולם. הבט מסביב, יש לך כאן רבבות חולים גויים – למה אתה צריך דווקא את יואלי שלי? תביא ערל נוסף שיאייש את מיטת חוליו תחתיו." שמע הרב יודקובסקי, ומתוך רגע בהיר של אמונה, ביקש להניח רטיה על לב האב המיוסר, הרואה את ייסוריו הבלתי נסבלים של בנו ונפשו יוצאת: "תחשבו שניה", הוא פנה לסובבים ושאל. "הרי כשהקב"ה שולח מחלה ומכאוב ליהודי, הוא הרי רוצה שיתעורר לתשובה, הוא רוצה שיפשפש במעשיו ויתקרב אליו. אם רואה אדם ייסורים באים עליו, יפשפש במעשיו, ימשמש במעשיו – 'אומרים חז"ל במסכת ברכות. אבל למה הוא מביא מחלות על כל הגויים הרבים השוכבים כאן בכל המחלקות סביב? מה הוא יכול לרצות מהם? האם הוא רוצה שגם הם יעשו חשבון הנפש וישבו בתשובה שלימה? שגם הם ידקדקו במעשיהם ויקבלו על עצמם להתאמץ יותר בתורה, בתפילה ובמעשים טובים? ברור שלא! אז למה הוא הביא את כולם עד הלום, מיוסרים וכאובים, מנותחים ומטופלים?" השאלה המעניינת תפסה את לב הנוכחים. והרב יודקובסקי הוביל אותם אל התובנה האמונית, תובנה שכשהיא נשמעת במסדרונות עולם רפואי נידח בקצה אמריקה, היא מהדהדת בהד מטלטל: "אתם יודעים למה הקב"ה החליא את כל הגויים הללו? הוא יתברך רצה לתת לרופאים דרך להתייעל. שיתלמדו עליהם,

שיעשו עליהם סטאז'. שירכשו עוד ועוד מומחיות ואת טעויותיהם המרות יבצעו עליהם, על הערלים הללו. וזאת למה? כדי שכאשר יואלי, הנער מבוררפארק, יגיע לכאן, בחשבונות שמים; הוא יוכל לקבל את הטיפול המסור ביותר. היעיל ביותר. המקצועי ביותר. "אם תחשבו לרגע: הקב"ה רצה לעורר את בניו והביא קורונה לכל העולם. וכעת כשהוא רוצה לרפא את בניו, הוא שלח להם חיסון. החיסון הושלם בארצות גויים, הנסיינים היו גויים, רובם של המדענים גם גויים. ולמה ברא אותם הקב"ה? ולמה סיבב את כל זאת? רק כדי לרפא את בניו שכבר הפיקו כל-כך הרבה לקחים רוחניים מהקורונה. והראיה? ארץ-ישראל היא המדינה המתחסנת ביותר בעולם.

כיבוד הורים II [מתוך 'אור דוד'-הרב אשר קובלסקי]

היה זה בשנת תש"ח, בעיצומם של ימי המלחמות והקרבות בין היהודים לישמעאלים בארץ הקודש. כראש ישיבת בעלזא בירושלים, כיהן באותה עת הגאון רבי משה שובקס זצ"ל. הוא היה דמות מופת של התמדת התורה ועמלה ביגיעה, לוח הזמנים שלו היה מוקפד וגדוש בסדרי לימוד, ולצידם היה סעיף אחד בסדר יומו, עליו שמר מכל משמר: מדי ערב, בקיץ כבחורף, בזמני עומס כבזמני שגרה, בתחילת שנה כבסופה - היה רבי משה עולה לבקר בבית אמו המבוגרת. היה משאיר מאחוריו את הישיבה הקדושה ועיסוקיו החשובים בה, ועולה לבית אמו לביקור יומי קבוע, להרנין את ליבה ולשמח את נפשה. בעד כל הון שבעולם לא ויתר על ביקורו זה, עבור כל מטרה חשובה לא ביטל את הביקור היומי. אחת היא לו - ביקור מדי ערב אצל אמו, זה הכי חשוב. גם בימי המלחמה הנוראיים שעברו על ירושלים הנצורה, גם כשפגזים התעופפו מכל עבר ואנשים מיעטו לצאת לחוצות העיר, לא נסוג רבי משה ממנהגו זה. פגזים שרקו סביבו בעוז, פצצות נפלו ברחובות בהם עבר בדרכו, אך דבר לא הניא אותו מכיבוד אמו בביקורו היומי במעונה, מדי יום ביומו.

באחד הימים בעיצומה של המלחמה, שהה רבי משה בבית אמו כדרכו, וכשביקש לצאת - קירב את אוזנו לחלון הבית לוודא שאינו שומע קול שריקת פגז. כשחש שהמצב שליו ורגוע, קם לצאת מן הבית, ואז שאלה אותו אמו: "לאן אתה ממהר היום, בני יקירי? הרי עוד לא טעמת מהעוגות הטעימות שהכנתי במיוחד עבורך." "רבי משה הביט בשעון ובמגש העוגות שעל השולחן, ומלחמה התחוללה בלבו. מצד אחד, הוא יכול בהחלט להסתדר בלי העוגות הללו, וסדר יומו המוקפד זועק לו להמשיך ליעד הבא, כי הוא ממהר. מצד שני, הרי אמו עומדת לפניו ומבקשת שיטעם מהעוגות, הוא יודע שהדבר ישמח את ליבה אם יתעכב עוד קצת, יטעם משהו, וגם יחמיא לה על העוגות הנפלאות. מה עושים עכשיו? "

חולפות שניה או שתיים של התלבטות, ואז מכריע רבי משה בגבורה: כבוד אמו עדיף. סדר היום יכול להמתין, המשימות הדחופות לא בוערות לעכשיו, הכל יכול לחכות. כעת הוא בבית אמו ומרוכז בתפקידו האחד והיחיד: לכבד את אמו!

שניה לאחר קבלת ההחלטה, נשמע לפתע קול פיצוץ עז, שהחריד את השכונה כולה - - - בום ! פגז ענק והרסני, נחת על מפתן דלת בית הוריו, בקול רעש עוצמתי ומחריד. ענן אבק היתמר צמוד לדלת הבית, ור' משה ואמו נפלו המומים, כמאובנים, על מקומם. רק אחרי כמה רגעי התאוששות הצליח רבי משה לקום מהכיסא, ולצאת לבחון את ממדי ההרס ...

הוא מביט החוצה, ומגלה כי גרם המדרגות בו היה אמור לרדת באותן שניות גורליות - התפרק לרסיסים, נהרס ונחרב עד היסוד. שיירי הפגז עוד העלו עשן סמיך, רסיסיו התפזרו לכל עבר. "נס!" - שאג ר' משה בהודאה עמוקה לבורא עולם, "נס שלא יאומן!". דקות ארוכות עמד ובחן את ההרס הרב שגרם הפגז, והבין כי לו היה ממחר לדרכו ולא נותר בבית אמו כבקשתה - הייתה גופתו פזורה בין חלקי הרסיסים רח"ל. באותן שניות גורליות בהן קיבל את ההחלטה הנכונה, עשה הפגז את דרכו הישר אל המקום אליו היו מועדות רגליו, ולו היה יוצא את דלת הבית - כי אז מי יודע אם היה ניתן עוד להצילו...

את סיפור נס הצלתו האישי, היה רבי משה מרבה לספר לתלמידיו, למען יידעו ויבינו עד כמה גדול כוחו של כיבוד ההורים, המצווה שהגנה עליו והצילה את חייו. תלמידו, הרה"ג רבי ישראל חיים אושרי שליט"א ששמע ממנו את הדברים לאשורם, סיפר את הסיפור בשמו למען נדע ונבין: נכון, כולנו עסוקים, טרודים במגוון משימות, לחלקנו יש כבר משפחות ברוכות, ואיש איש שקוע במעשיו ובמשימותיו. למרות כל זאת, חשוב לזכור את הזכות והחובה לעלות לביקור בבית ההורים, גם אם זה לוקח זמן, גם אם זה דורש מאמץ, למרות שזה נוטל נתח מסדר היום שלנו.

ביקור בבית ההורים, הוא שעת פז של הוקרה נלבבת, על השעות, הימים והלילות שהקדישו לנו הורינו מהרגע שנולדנו ועד לרגע הנוכחי. ואם אנו נורא עסוקים - נראה לנגד עינינו את תמונתו של רבי משה רץ בין הפצצות והפגזים לבקר את אמו במסירות נפש, ודווקא הזכות הזו היא שעמדה לו והגנה על חייו !